Vlaams Parlement

449 (2014-2015) – Nr. 2
ingediend op 10 november 2015 (2015-2016)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Miranda Van Eetvelde

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door minister Sven Gatz

Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019

verzendcode: CUL

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;
Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;
Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;
Yamila Idrissi, Katia Segers;
Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;
Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;
Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;
Tine Soens, Freya Van den Bossche;
Imade Annouri.

Documenten in het dossier:
449 (2014-2015) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

INHOUD

I. Toelichting door Dries De Smet, coördinator van de Vlaamse Jeugdraad .. 4
II. Toelichting door Kaï Van Nieuwenhove, directeur van de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten 6
III. Toelichting door Jan Deduytsche, directeur van Uit De Marge 7
IV. Toelichting door Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris..... 9
V. Bespreking..... 12
1. Tussenkomst van Miranda Van Eetvelde 12
2. Tussenkomst van Lionel Bajart..... 13
3. Tussenkomst van Imade Annouri..... 13
4. Tussenkomst van Tine Soens 13
5. Tussenkomst van Tinne Rombouts..... 14
6. Tussenkomst van Simon Kenens, medewerker, en Dries De Smet, coördinator, Vlaamse Jeugdraad..... 14
7. Tussenkomst van Kaï Van Nieuwenhove 15
8. Tussenkomst van Jan Deduytsche 16
9. Tussenkomst van Bruno Vanobbergen..... 17
Gebruikte afkortingen 19
Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be

Op 22 oktober 2015 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019. De kinderrechtencommissaris en vertegenwoordigers van de Vlaamse Jeugdraad, Uit De Marge en VVJ gaven hun visie op het JKP. De bijhorende powerpointpresentaties zijn als bijlage terug te vinden op de dossierpagina van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door Dries De Smet, coördinator van de Vlaamse Jeugdraad

Dries De Smet geeft toelichting bij het advies van de Vlaamse Jeugdraad over het JKP dat de inhoud van het plan uitvoerig bespreekt. Hij benadrukt dat hij de decretaal verplichte adviesvraag op dat plan niet ontvangen heeft.

De spreker ziet het JKP als een ambitieus en krachtig plan. Dat is ook logisch, gezien het sterke participatieve proces dat eraan voorafging. Aan de ambitieuze doelstellingen van dit plan werden echter nog geen middelen gekoppeld. Het is dan ook de vraag hoe de Vlaamse Regering dit zal kunnen realiseren. Door de afschaffing van de sectorale subsidies aan de lokale besturen zijn er bovendien geen garanties meer op eenzelfde kwaliteitsvol lokaal jeugdbeleid. Daarnaast beklemtoont de Vlaamse Jeugdraad ook dat deze doelstellingen alleen gehaald kunnen worden indien alle ministers betrokken zijn, ook de ministers van Onderwijs, Werk, Mobiliteit en Armoedebestrijding.

De kinderen en de jongeren en hun organisaties hebben ambitieuze strategische doelstellingen geformuleerd. Hij vraagt zich echter af of de talrijke operationele doelstellingen wel realistisch zijn. De integratie van de kinderrechten in het JKP is op zich een veelbelovende evolutie, maar in het voorliggende plan komt dat te weinig tot uiting. De Vlaamse Jeugdraad vraagt daarom betrokken te worden in een kritische tussentijdse evaluatie en een eindevaluatie van het plan. Op termijn moet de werkwijze wel worden aangepast. De Vlaamse Jeugdraad beklemtoont ook de nood aan een opvolging in de verschillende parlementaire commissies. Dat zal de gedragenheid en het eigenaarschap van het plan bij de hele regering ten goede komen.

De Vlaamse Jeugdraad gaat akkoord met de opmerking van de minister dat er in dit plan prioriteiten moeten worden gelegd. De raad vraagt ook een duidelijke financiële verankering zodat men werk kan maken van de realisatie van de doelstellingen. Bij het bepalen van de prioriteiten zou de regering een beroep moeten doen op de jeugdsector en de experten uit belendende sectoren, die maandenlang meegewerkt hebben aan het voortraject van dit plan. Hij wil zeker niet voorbijgaan aan het parlementaire debat, maar de bepaling van de prioriteiten mag daartoe niet worden beperkt.

Voor de inhoudelijke prioriteiten zal hij zich beperken tot de beleidsdomeinen CJSM. Het is immers de bedoeling om de bespreking van het JKP ook te organiseren in andere commissies. De Vlaamse Jeugdraad wil daar graag bij betrokken worden. De belangrijkste thema's voor deze commissie zijn de evoluties binnen het lokale en het Vlaamse jeugdbeleid, participatie en het burgerkabinet en ten slotte regulitis.

De Vlaamse Jeugdraad maakt zich zorgen over de evoluties op lokaal vlak. Met de afschaffing van het decreet Lokaal Jeugdbeleid komt het erop aan om de resterende alternatieven te versterken: de monitoring, de 1-meting, de verplichte adviesvraag aan de lokale jeugdraden en het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten'. De monitoring en de 1-meting zijn voor de Vlaamse Jeugdraad twee afzonderlijke zaken. De monitoring moet antwoorden op de vraag hoe de lokale besturen zorgen voor een sterk jeugdbeleid dat de leefwereld van alle kinderen en

jongeren versterkt. Ze moet ook duidelijkheid bieden over de verschillen tussen de gemeenten, de gegevens van het jeugdbeleid in kaart brengen en de lokale effecten van de teloorgang van het decreet weergeven. Een 1-meting moet een duidelijk overzicht geven van de verschillen tussen de nulmeting in 2013 en de situatie in 2016. Over de verplichte adviesvraag aan lokale jeugdraden en over de klachtenprocedure moet duidelijk gecommuniceerd worden.

Het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten' werd door de minister omschreven als een alternatief voor het decreet Lokaal Jeugdbeleid en als de belangrijkste prioriteit van het JKP. Dit label zou dus een krachtig instrument moeten worden dat zoveel mogelijk gemeenten uitdaagt om werk te maken van een sterk jeugdbeleid. Vandaag dragen slechts zeven van de 308 steden en gemeenten het label. Dat wordt opgevolgd door de VVJ. Het belangrijkste aan dit label is het kwalitatieve proces dat eraan voorafgaat. Met de huidige middelen zal de VVJ echter niet kunnen zorgen voor de nodige procesbegeleidingen en evaluaties. Het label zal ook gedragen moeten worden door kinderen en jongeren en hun organisaties. Daarom dringt hij aan op een naamswijziging. Hij suggereert om het woord jeugd te hanteren, dat niet alleen betrekking heeft op kinderen, maar ook op jongeren. Verder verkiest hij de term 'versterkend' boven de term 'vriendelijk'. Het is immers niet de bedoeling om een beleid uit te werken voor jongeren, maar samen met de jongeren. Men moet dus op weg naar jeugdversterkende steden en gemeenten.

De Vlaamse Jeugdraad maakt zich ernstig zorgen over de conceptnota Kinderopvang die moet leiden naar een decreet op de Kinderopvang. Hij benadrukt dat lokale jeugdwerkorganisaties zelf moeten kunnen bepalen of ze zullen deelnemen aan een samenwerkingsverband rond kinderopvang. Men had immers beloofd dat de vrijwilligheid gevrijwaard zou blijven. In sommige steden en gemeenten worden de jeugdwerkorganisaties daar echter nu al toe verplicht. Als ze dat niet doen, krijgen ze geen subsidies meer. Op die manier dreigt het jeugdwerk te evolueren tot louter kinderopvang. Alle sectorale decreten met een impact op het lokale niveau werden afgeschaft. Er wordt wel een nieuw decreet gemaakt om gemeenten te ondersteunen met betrekking tot de kinderopvang. De definitie van kinderopvang die daarin wordt gehanteerd is bijna dezelfde als de definitie van de Vlaamse Jeugdraad voor het jeugdwerk. Hij vreest dan ook dat er binnenkort geen jeugdwerk meer zal zijn, geen initiatieven door en voor jongeren waar een jongere zelf zijn weg kan banen, leert samenwerken, zich engageert en sterker wordt. Het gevaar bestaat ook dat men kinderen en jongeren alleen nog door een welzijnsbril zal bekijken.

De Vlaamse Jeugdraad maakt zich ook zorgen bij het lokale informatiebeleid. De JIP's worden niet langer overkoepeld door de Ambrassade. De JAC's krijgen geen Vlaamse ondersteuning meer. Het is de bedoeling dat men het lokaal jeugdinformatiebeleid vorm geeft vanuit de Huizen van het Kind. De Vlaamse Jeugdraad betwijfelt of de jongeren met hun vragen naar de Huizen van het Kind zullen trekken. Er is nood aan meer gerichte informatie op maat van kinderen en jongeren, zeker voor de meest kwetsbare groepen. De jongeren hebben nood aan tussenpersonen die ze vertrouwen. Jeugdwerkers en jeugdwelzijnswerkers kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Hierin moet men investeren op lokaal vlak.

Bij het thema participatie leest Dries De Smet in het JKP dat de minister een burgerkabinet wil organiseren om de kinderen en de jongeren en hun organisaties te bevragen. Dat is nu echter de opdracht van de Vlaamse Jeugdraad. Deze organisatie is dus eigenlijk per definitie een burgerkabinet. Intussen is ook bekend geraakt dat het burgerkabinet zich zal buigen over de diversiteit in het jeugdwerk. Aan de Vlaamse Jeugdraad wordt gevraagd om een dag van de diversiteit te organiseren. De visie op het begrip 'diversiteit' is echter nog niet duidelijk. Het jeugdwerk is nu al divers, zowel naar doelgroepen als naar vormen. Dat is geen thema, maar een realiteit. Daarom vraagt de Vlaamse Jeugdraad om in kaart te brengen wat er al bestaat en om daarin te blijven investeren. De beleidsmakers moeten de kracht

van het jeugdwerk en de positieve effecten ervan op het welbevinden van kinderen en jongeren koesteren en versterken.

Het probleem van de regulitis is voldoende bekend. Er werd al veel geïnvesteerd in onderzoek. De brochure van de Ambrassade heeft twee jaar geleden de problemen en de mogelijke oplossingen op dat vlak opgelijst. Nu is het tijd om over te gaan tot actie. De minister en het kabinet moeten nu de opdrachten delegeren en ervoor zorgen dat ze gerealiseerd worden.

Ten slotte vraagt hij het parlement om werk te maken van opvolging en evaluatie. Kinderen en jongeren zijn niet alleen belangrijk omdat ze de volwassenen van morgen zijn. Ze zijn expert in jong zijn en beleven nu de tijd van hun leven. Het jeugdbeleid moet zorgen voor een context waarin de kansen op geluk voor elk kind en voor elke jongere zo groot mogelijk zijn, nu en niet later.

II. Toelichting door Kaï Van Nieuwenhove, directeur van de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten

Kaï Van Nieuwenhove verduidelijkt dat de VVJ als ledenorganisatie van lokale besturen vooral aandacht heeft gehad voor de effecten van het JKP op de lokale besturen.

De VVJ beaamt dat het JKP een heel ambitieus plan is. Hij verwacht niet dat alle doelstellingen gerealiseerd zijn in 2019, hij hoopt dat alles in de steigers zal staan. Hij vreest echter dat dit binnen de huidige budgettaire context geen realistische verwachting is. Daarom hecht hij veel belang aan een goede monitoring.

Hij vraagt zich af of een afzonderlijk JKP, aangestuurd door de afdeling Jeugd, vandaag nog de juiste werkvorm is. In 2012 heeft het Vlaams Parlement beslist dat de gemeenten hun doelstellingen op het beleidsdomein Jeugd moesten opnemen in een meerjarenplan. De VVJ vindt dat een beter model dan de jeugdbeleidsplannen. Jeugd is immers een categorie. In 2016 wordt dat model echter overboord gegooid. Met het JKP heeft de minister nog een stok achter de deur tegenover de Vlaamse Jeugdraad en de afdeling Jeugd van de administratie. De Vlaamse overheid heeft blijkbaar meer vertrouwen in de lokale besturen dan in de eigen werking.

Door het wegvallen van het decreet Lokaal Jeugdbeleid zullen veel elementen van het JKP in de toekomst niet meer evident zijn, bijvoorbeeld de projectmatige en structurele ondersteuning van jeugdorganisaties die werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en de informerende en sensibiliserende taken van het jeugdwerk. Het afgeschafte decreet bepaalde dat maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren bij het jeugdwerk moesten worden betrokken. In de toekomst zullen het landelijke jeugdwerk en bovenbouworganisaties zoals de VVJ en de Ambrassade, misschien de enige toegangspunten zijn naar de lokale besturen. Hij hoopt dat men niet van plan is om de komende vier jaar diverse nieuwe decreetjes uit te werken. Veel doelstellingen van het plan zullen op het lokale niveau moeten worden gerealiseerd. De lokale besturen zullen dus een partner moeten zijn voor de realisatie van het JKP.

Het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten' ziet hij als een fantastisch beleidsinstrument. Steden en gemeenten doen zelf de nodige investeringen om het label te behalen. Ze maken een plan op en verankeren dat in hun meerjarenplan. Ze monitoren de evolutie van hun beleid en proberen verbeteringen aan te brengen. Dat doen ze omdat ze dat echt belangrijk vinden. Dat impliceert een sterker engagement dan de vroegere jeugdbeleidsplannen die soms uitgewerkt werden omdat de gemeenten er overheidsgeld mee konden binnenhalen.

Hij gaat niet in op de vraag naar een aanpassing van de term naar 'jeugdvriendelijke gemeente'. Bij die discussie moet men namelijk ook andere partners betrekken, zoals de kinderrechtencommissaris, UNICEF, Demos en de VVSG. Vandaag kan de VVJ dat aan omdat er maar zeven kindvriendelijke steden en gemeenten zijn. In de toekomst zal er meer ondersteuning nodig zijn.

Sommige zaken zijn maar zijdelings relevant voor de lokale besturen. De provincies zullen in de toekomst nog altijd beschikken over gebiedsgebonden bevoegdheden die nuttig zijn voor de jeugd. Het is echter niet duidelijk wat de rol van de provincies zal zijn. Het JKP bevat nuttige instrumenten op het vlak van de jeugdinformatie, bijvoorbeeld het communicatieplatform Kinderen en Jongeren. Het blijft echter onduidelijk hoe men de jeugdinformatie in de toekomst zal ondersteunen op lokaal vlak. Kinderen en jongeren gaan op zoek naar digitale informatie, maar daarnaast zoeken ze hun informatie vooral op het lokale niveau. Momenteel is het niet duidelijk hoe men dat op lokaal vlak kan ondersteunen.

De VVJ wil net als de Vlaamse Jeugdraad betrokken zijn bij de discussies. Hij benadrukt nog dat men dit plan alleen in de steigers zal kunnen zetten als alle ministers erachter staan.

III. Toelichting door Jan Deduytsche, directeur van Uit De Marge

Jan Deduytsche heeft het plan bekeken vanuit het standpunt van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. De organisatie Uit De Marge ondersteunt lokale jeugdwerkingen en adviseert lokale besturen die proberen om een beleid uit te bouwen ten aanzien van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

Hanne Daniels, medewerker bij Uit De Marge, beaamt dat het gaat om een ambitieus plan, en merkt op dat het plan focus mist. De operationele doelen zijn onvoldoende uitgewerkt. Het is ook niet duidelijk welke budgetten er uitgetrokken worden om die doelstellingen te realiseren. Er is nog veel werk aan de winkel. Kleine en verspreide acties zullen niet volstaan om bepaalde problemen van kinderen en jongeren aan te pakken.

Uit De Marge vraagt een automatische toekenning van alle rechten. De organisatie stelt vast dat discriminatie en racisme wel vermeld worden in het plan, maar vindt dat er meer concrete acties nodig zijn, op maat van kinderen en jongeren, bijvoorbeeld praktijktests, informatie over de procedures voor het indienen van klachten en sensibilisering over discriminatie in het algemeen.

Bij het thema armoede merkt *Ikrame Kastit*, medewerker bij Uit De Marge, op dat de lat voor het kinderbijslagsysteem te laag ligt. De outputindicator is namelijk dat het kinderarmoederisico voor gezinnen met kinderen niet mag stijgen in het nieuwe kinderbijslagsysteem. Uit De Marge vindt dat het nieuwe systeem moet zorgen voor een verlaging van het kinderarmoederisico. Dat is mogelijk binnen een meer progressief systeem. Het is positief dat men denkt aan integrale trajecten werk-welzijn. Op het veld is er echter nood aan extra consulenten. Dat betekent dat er bijkomende middelen nodig zijn.

Studietoelagen en schooltoelagen moeten automatisch worden toegekend. Dat zou de administratieve lasten voor de ouders verminderen. Dat is mogelijk want de overheid weet wie daar recht op heeft. Uit De Marge vraagt ook meer structurele ondersteuning voor het basiswerk van de vrijetijdsondersteuning. De lokale middelen voor het jeugdwerk zijn immers niet gegarandeerd omdat de middelen naar het Gemeentefonds gaan en niet langer geoormerkt zijn.

De situatie van het steunpunt Vakantieparticipatie is momenteel onzeker. Deze budgetten zou men moeten garanderen. Er is nood aan betaalbare kinderopvang

voor de schoolkinderen, maar jeugdwerk is niet hetzelfde als kinderopvang. Uit De Marge aanvaardt niet dat de middelen voor de bestrijding van kinderarmoede worden ingezet voor de promotie van de Huizen van het Kind. Die middelen mogen gekoppeld worden aan de Huizen van het Kind, maar dan moeten ze wel besteed worden voor de kansengroepen. Het aanscherpen van de competenties van leraren in het omgaan met kinderen in armoede kan volgens Uit De Marge het best gebeuren door het inlassen van praktijkervaringen in de lerarenopleidingen.

Hanne Daniels vervolgt dat het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten' een goede zaak is. Ze betreurt wel dat het label geen onderscheid maakt tussen de starters die een plan hebben ingediend en de steden en gemeenten die het plan al uitvoeren. Ze vindt het ook jammer dat het plan alleen betrekking heeft op jongeren tot achttien jaar. Het is positief dat de buurtsportinitiatieven genoemd worden in het plan. De buurtsport staat echter onder financiële druk door de vermindering van de Vlaamse middelen. Op het lokale niveau kan dat niet altijd opgevangen worden. In de publieke ruimte moet men rekening houden met kinderen en jongeren. Dat betekent niet alleen dat er speeltuintjes nodig zijn. Men moet ook aan de jongeren denken. Het bouwen van bruggen tussen jongeren en politie is vooral belangrijk voor jongeren met een migratieachtergrond en voor jongeren in armoede. Uit De Marge stelt voor om daarvoor projectmiddelen beschikbaar te stellen. Men kan zich op dat vlak laten inspireren door een aantal goede praktijken.

Ikrame Kastit leest dat men het secundair onderwijs wil actualiseren en rationaliseren. Uit De Marge pleit echter voor een hervorming van het secundair onderwijs, om het watervalsysteem tegen te gaan. Het secundair onderwijs mag wat arbeidsmarktgerichter zijn, maar het moet zich ook blijven richten op persoonlijke ontwikkeling. Men moet blijven inzetten op gelijke onderwijskansen. Het duaal leren is een goede zaak, maar er is nood aan meer stageplaatsen.

Inzake participatie pleit Uit De Marge voor meer aandacht voor Romakinderen. Dat betekent dat er nood is aan stewards en aan brugfiguren. Op dit punt zou er een Vlaams beleid moeten worden ontwikkeld, want op dat vlak zijn er grote verschillen tussen de gemeenten. De Roma verhuizen vaak naar de gemeenten waar er veel actie ondernomen wordt. Eigenlijk zou elke gemeente haar verantwoordelijkheid moeten opnemen.

Het verplichte advies van de lokale jeugdraad is een goede zaak. Dat is zeker nodig bij de opmaak van het lokale meerjarenplan, waarin ook de projectoproep rond radicalisering is opgenomen. Uit De Marge betreurt dat deze oproep eenzijdig focust op moslimjongeren en op jongeren met een migratieachtergrond, wat een stigmatiserend effect heeft. Eigenlijk zou dit gericht moeten zijn op elke vorm van radicalisering die tot geweld kan leiden. Tegelijkertijd zou een belangrijk item als identiteitsvorming losgekoppeld moeten worden van radicalisering. Het goede werk dat in de praktijk verricht wordt rond identiteitsvorming is de verdienste van organisaties die op die projecten intekenen omdat dit de enige mogelijkheid is om hun basiswerk te kunnen voortzetten. Uit De Marge heeft echter vragen bij de projectaanvragen van sommige organisaties die onvoldoende expertise hebben om te werken rond religie of diversiteit. Als het gaat over identiteit, dan zijn dit belangrijke onderwerpen. Dat hoeft echter niet noodzakelijk gekoppeld te worden aan radicalisering.

Het systematische overleg met kinderen en jongeren in armoede en het betrekken van het jeugdwerk bij het armoedebeleid zijn volgens *Hanne Daniels* positieve elementen in het plan. Ze benadrukt dat de 1-meting de impact van de verdwijning van de oormerking niet alleen dient te meten op het niveau van de beleidsplannen, maar ook op het terrein.

Over het thema wonen zegt *Ikrame Kastit* dat Uit De Marge positief staat tegenover de uitbreiding van het aanbod van de sociale verhuurkantoren en de automatische toekenning van de huurpremie. De huidige wachttijd van vier jaar zou echter korter moeten worden. Voor jongeren kan dat een groot verschil maken. Het is positief dat er gesproken wordt van de woonzekerheid van sociale huurders. Voor de preventie van dak- en thuisloosheid zou het aantal sociale woningen echter dringend moeten toenemen. Voor de gezinnen met een precaire woonzekerheid, die niet altijd recht hebben op een sociale woning, is er nood aan housingfirstinitiatieven.

Hanne Daniels benadrukt dat er binnen het beleidsdomein Werk meer consulenten nodig zijn die de leefwereld van de jongeren kennen. De jongeren kunnen pas echt werk maken van het zoeken en het behouden van werk als een aantal randvoorwaarden vervuld zijn. Het is positief dat het plan ook aandacht besteedt aan de kort- en laaggeschoolden. Het plan geeft echter geen aandacht aan de vraag of er voor deze mensen wel jobs zijn.

De subsidies voor cultuureducatie en participatieve projecten voor kansengroepen zijn een goede zaak. Het is echter moeilijk om een goed cultuureducatief traject te doorlopen met kinderen en jongeren als de middelen voor een goede basiswerking ontbreken.

Jan Deduytsche concludeert dat het een heel uitgebreid plan is, met veel interessante ideeën, maar zonder de nodige focus. Hij betwijfelt of de problematiek voldoende ingeschat wordt en of er voldoende middelen ter beschikking worden gesteld. Het is zeker positief dat er een beroep wordt gedaan op de andere beleidsdomeinen. Hij hoopt dat er een grote ambitie is om deze doelstellingen waar te maken.

IV. Toelichting door Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris

Bruno Vanobbergen licht het advies van het Kinderrechtencommissariaat bij het nieuwe JKP toe.

Hij zal beginnen met twee algemene bedenkingen. Vooreerst benadrukt hij het belang van een beleid met een duidelijke visie op kinderrechten en burgerschap. In dat verband verwijst hij naar de derde strategische doelstelling van het JKP, namelijk dat men de nodige ruimte moet creëren om kinderen en jongeren volop jong te laten zijn. Daaruit blijkt de wens om het belang van het kind sterker te implementeren in het beleid. Tegelijkertijd is het een oproep om kinderen en jongeren in onze samenleving te respecteren en om een link te leggen met de andere generaties. Deze doelstelling is echter gebaseerd op een sterk romantische interpretatie van het jong zijn, namelijk als een leeftijd waarin men kan buitenspelen en kattenkwaad uithalen. Dat blijkt ook uit de specifieke acties die daaraan gekoppeld worden. Men zou voorbij die romantische notie moeten gaan en onderzoeken wat de betekenis kan zijn van de kinderrechten. Dan moet men de kinderen en de jongeren bekijken als medeburgers in onze samenleving. Daarbij dient men rekening te houden met participatie, protectie en provisie, drie belangrijke elementen van het Kinderrechtenverdrag. De kinderrechten zijn dan een soort van hefboom om de kwaliteit van de relaties met kinderen in de samenleving te bekijken. Op basis daarvan kan men acties ontwikkelen die leiden tot een groter respect voor de belangen van kinderen en jongeren in de samenleving. Het KRC ondersteunt uiteraard wel de idee dat men de rechten van kinderen en jongeren altijd moet zien in relatie met de rechten van andere burgers.

Verder benadrukt hij het belang van goede bouwstenen voor een JKP. In het verleden was er een Vlaams Jeugdbeleidsplan en een Vlaams Actieplan Kinderrechten. Het KRC vindt het positief dat beide geïntegreerd worden binnen het nieuwe JKP. Binnen de concrete vormgeving probeert men een duidelijke link te leggen met de

aanbevelingen van het VN-kinderrechtencomité die voortvloeien uit de visitaties die om de paar jaar worden gehouden. Dat is echter niet helemaal gelukt. Belangrijke beleidsdomeinen en actuele discussies ontbreken binnen het JKP, bijvoorbeeld het hertekenen van het jeugdrecht, de betekenis van een gelijkekansenbeleid voor minderjarigen en de discussie rond integratie. Het VN-kinderrechtencomité heeft ook al herhaaldelijk gevraagd om bij het opmaken van de plannen te voorzien in duidelijke budgetten. Dat is echter niet gerealiseerd binnen dit plan. Het KRC betreurt dat. De vraag van het KRC naar duidelijke outputindicatoren hangt daarmee samen. Niet alle indicatoren zijn even helder geformuleerd. Ook de link tussen de doelstelling en de outputindicator is niet altijd even duidelijk. In dit verband benadrukt hij dat men moet blijven inzetten op de kinderrechtenmonitor. Het JKP besteedt ook te weinig aandacht aan kinderen en jongeren in kwetsbare situaties, bijvoorbeeld kinderen en jongeren met een beperking of met een migratieachtergrond. Het KRC heeft ook vragen bij het statuut van de kinderrechteninstrumenten. De voorbije vijftien jaar is er in Vlaanderen een aantal kwaliteitsvolle kinderrechteninstrumenten ontstaan, onder meer de aanstelling van een coördinerend minister en het creëren van aanspreekpunten binnen de verschillende administraties. Het huidige JKP besteedt echter alleen nog aandacht aan JoKER. Hoewel dit wel een belangrijk instrument is, doet het vragen rijzen over de ambitie van Vlaanderen om een toonaangevende rol te blijven spelen binnen het internationale kinderrechtenbeleid.

Hij zal ook ingaan op een aantal specifieke thema's waaronder armoede. Op dit vlak focust het huidige JKP op levensstandaard, vrije tijd en onderwijs. Dat zijn legitieme keuzes, maar de ambitie had sterker mogen zijn. Het plan had bijvoorbeeld ook aandacht kunnen besteden aan een belangrijk thema als gezondheid. Op vraag van het KRC werd in de finale versie van het plan ook rekening gehouden met de ruimere maatschappelijke context, en niet alleen met de gezinscontext. In de finale versie is er ook meer aandacht voor bijzonder kwetsbare groepen van kinderen en jongeren, zoals kinderen van woonwagenbewoners. Het plan had echter nog sterker moeten focussen op de gekleurde armoede. Hij sluit zich aan bij de opmerking van Uit De Marge dat het nieuwe kinderbijslagsysteem zou moeten bijdragen tot een verlaging van het armoederisico. Het KRC vraagt ook aandacht voor het versterken van jeugdorganisaties voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Men zegt vaak dat deze organisaties zeker ook moeten toeleiden tot het reguliere jeugdwerk. Hij wil vooral de specifieke waarde van deze organisaties in de verf zetten. De ondersteuning van deze organisaties moet worden gegarandeerd binnen de lokale middelen.

De relatie tussen onderwijs en armoede zal ook in andere commissies aan bod komen. Het JKP zet in op de studiekostenmonitor, op de subsidie voor SOS Schulden op School en op expertise-uitwisseling. Het KRC vindt dat de maximumfactuur zou mogen doorgetrokken worden naar de eerste graad van het secundair onderwijs waar de verschillen tussen de diverse richtingen nog relatief klein zijn. De schooltoelagen zouden moeten gekoppeld worden aan de schoolkosten. De school- en studietoelagen zouden ook automatisch moeten worden toegekend.

Inzake de monitoring benadrukt de spreker in de eerste plaats het potentieel van het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten'. Vooral de begeleiding van steden en gemeenten in het verkrijgen van het label is een belangrijk en gewaardeerd element. Een kwaliteitsvolle ondersteuning moet mogelijk blijven als meer gemeenten het label willen verwerven. Bij de toekenning van het label werd er aanvankelijk vooral aandacht besteed aan participatie. Nu wordt er ook rekening gehouden met protectie en provisie, twee andere thema's van het Kinderrechtenverdrag. Hij vindt het belangrijk om alle kinderen en jongeren te betrekken bij dit label.

Het KRC hecht ook veel belang aan de stadsmonitor. Hij vindt het positief dat de indicatoren van kindvriendelijkheid echt een plek gekregen in de meest recente stadsmonitor. De stadsmonitor zou ook moeten uitgebreid worden naar andere steden en gemeenten.

Het is positief dat het JKP een afzonderlijk en sterk hoofdstuk bevat over mobiliteit, dat de nadruk legt op autonomie, duurzaamheid en veiligheid. Dat is in overeenstemming met de drie p's van het Kinderrechtenverdrag, namelijk participatie, protectie en provisie. Tegelijkertijd worden kinderen in het uittekenen van de mobiliteitstrajecten erkend als gesprekspartner. Om dit te realiseren zal men sterk moeten blijven inzetten op beschikbaarheid en betaalbaarheid. In dit verband verwijst hij naar de plannen van De Lijn om de prijzen van de abonnementen te verhogen. Daarbij worden vooral de abonnementen van een maand en van drie maanden geviseerd. Dit behoeft een grotere waakzaamheid.

Inzake onderwijs stelt het JKP dat men voor alle jongeren een leerloopbaan moet uittekenen die aansluit bij hun talenten. Hij mist de aandacht voor het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers, wat zeker belangrijk is in de huidige omstandigheden. Men moet ook aandacht hebben voor de grote diversiteit binnen de groep van de anderstalige nieuwkomers. Het KRC pleit ook voor meer aandacht voor kleuterparticipatie.

Het JKP bevat een afzonderlijk hoofdstuk rond participatie, maar het is niet duidelijk wat men daar precies onder verstaat. Participatie wordt blijkbaar vooral gezien als een middel voor dialoog met kinderen en jongeren. Er is echter onvoldoende aandacht voor participatie als toegang tot maatschappelijke voorzieningen, dus voor participatie als doelstelling. Verder bepaalt de finale versie van het JKP dat de kinderrechteneducatie sterker moet worden verankerd in het onderwijs. Dat kan passen binnen de komende discussie over de eindtermen. Het is ook een perfect instrument om verschillende instrumenten met elkaar te verbinden. Ook het vorige Vlaams Actieplan Kinderrechten formuleerde een aantal duidelijke doelstellingen rond kinderrechteneducatie.

Het KRC vraagt ook aandacht voor verschillende welzijnsaspecten. Een eerste item is geweld. Het KRC heeft na het onderzoek van 2012 de ambitie geformuleerd om op te volgen of men erin slaagt om het geweld op kinderen en jongeren terug te dringen. Dat onderzoek wordt niet vermeld binnen het JKP. Hij hoopt dat de ambitie om dat te onderzoeken nog steeds bestaat. Het KRC vraagt ook om bruggen te slaan tussen het eerstelijnswelzijnswerk en de Huizen van het Kind. Hij heeft hoge verwachtingen van het Kwaliteitscentrum Diagnostiek. In de finale versie van het plan is er zoals gevraagd een link gelegd met het onderwijs. Inzake de geestelijke gezondheidszorg moet men werk maken van een uitgebreid eerstelijnsnetwerk voor kinderen en jongeren. Daarbij moet men rekening houden met de recente berichtgeving op dat vlak.

In het JKP leest de spreker dat kinderen en jongeren zichtbaarder moeten zijn binnen het woonbeleid. Op dat vlak zijn ze namelijk sterk afhankelijk van hun ouders en van de overheid. Kwaliteitsvol wonen heeft ook een impact op andere domeinen zoals onderwijs en welzijn. Daarom moet men sterk blijven inzetten op het uitbreiden van een sociaal woonbeleid. Men moet ook proberen om een duidelijker zicht te krijgen op de thuisloosheid van kinderen en jongeren. De nagestreefde samenwerking met Welzijn is daarvoor een goede zaak.

V. Bespreking

1. Tussenkomst van Miranda Van Eetvelde

Miranda Van Eetvelde stelt vast dat de Vlaamse Jeugdraad verwacht dat het JKP niet alleen probleemoplossend werkt, maar dat er ook een efficiënter beleid wordt opgezet voor kinderen en jongeren en hun organisaties. Ze vraagt waaraan de Vlaamse Regering bijkomend aandacht moet besteden.

Ze gaat verder in op een aantal zaken aangebracht door de Vlaamse Jeugdraad. De organisatie vraagt naar het verlagen van financiële drempels voor kinderen en jongeren in precaire omstandigheden. De jeugdorganisaties blijken echter amper in te tekenen op de ondersteuning van het Fonds Vrijetijdsparticipatie. Hoe kunnen jeugdorganisaties ertoe aangezet worden om hierop meer in te tekenen en welke actoren kunnen daarbij een rol opnemen?

De Vlaamse Jeugdraad heeft in de presentatie gevraagd om de ontmoetingen tussen kinderen en jongeren en andere generaties te stimuleren. Zo wil men de jongeren beter zichtbaar maken in onze samenleving. De spreekster vraagt hoe men dat concreet kan aanpakken. Een campagne om de beeldvorming op te krikken, zal volgens haar niet volstaan om de interactie met de andere generaties te verbeteren.

Alle sprekers van de hoorzitting hebben volgens Miranda Van Eetvelde duidelijk gezegd wat ze verwachten van het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten'. Kinderen en jongeren en hun organisaties moeten betrokken worden bij de ontwikkeling van dat beleid.

Ze heeft ook de vraag gehoord naar een beperking van het aantal campagnedagen, zoals de Dag van de Diversiteit en de Buitenspeeldag. Daar heeft ze begrip voor. Wil de Vlaamse Jeugdraad die dagen dan afschaffen? Het is nochtans niet evident om een mentaliteitsverandering te realiseren.

Ze veronderstelt dat de Vlaamse Jeugdraad zich bedreigd voelt door het burgerkabinet van minister Sven Gatz. Moet men dit burgerkabinet dan niet zien als een meerwaarde?

Ze wil nog weten wat de vertegenwoordigers van Uit De Marge denken over allochtone jeugdbewegingen. Kunnen die niet leiden tot uitsluiting en terugtrekking binnen de eigen gemeenschap? Is een Dag van de Diversiteit dan niet nuttiger?

Het duaal leren is volop in ontwikkeling. Wat moet er nog meer gebeuren om jongeren zoveel mogelijk kansen te bieden op de arbeidsmarkt?

Het KRC mist een duidelijke visie op kinderrechten binnen de opbouw van het JKP. De kinderrechtencommissaris heeft in zijn toelichting gevraagd om rekening te houden met het VN-kinderrechtencomité, met bijzondere aandacht voor verschillende groepen kwetsbare kinderen, met een duidelijk budgetoverzicht en met outputindicatoren. De spreekster stelt de vraag of het huidige ontwerp van het JKP moet worden herzien, zoals de Vlaamse Jeugdraad suggereert.

Het KRC mist tevens acties om de kinderrechteneducatie structureel uit te bouwen. Wat is de visie van de kinderrechtencommissaris in dit verband?

Het KRC staat positief tegenover dit geïntegreerde plan. De Vlaamse Jeugdraad vindt dat een maat voor niets. Miranda Van Eetvelde vraagt om een reactie hierop van de kinderrechtencommissaris.

2. Tussenkomst van Lionel Bajart

Lionel Bajart stelt vast dat heel wat acties van het JKP behoren tot het bevoegdheidsdomein van diverse commissies. De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media kan wel een centrale rol spelen om het Vlaams Parlement gevoelig te maken voor de diverse problematieken waarmee de kinderen en jongeren geconfronteerd worden. Het brede en coherente JKP kan daarbij een houvast zijn.

Zijn fractie is tevreden over een aantal concrete punten in dit JKP, onder meer over de grote aandacht voor het wegnemen van barrières om kinderen en jongeren toe te laten om volop te genieten van hun jeugd. Op dat vlak heeft minister Sven Gatz het voorbije jaar een aantal stappen gezet, onder meer met het masterplan Bivakplaatsen en met de uitleendiensten.

Hij wil weten hoe de sprekers de acties en de doelstellingen van dit JKP in 2019 willen evalueren?

Uit De Marge heeft in de toelichting meer focus gevraagd. Het KRC heeft net een bredere aanpak gevraagd. Is het dan niet goed geweest om na de evaluatie van het vorige plan te streven naar een middenweg?

De VVJ heeft de vraag gesteld naar meer ondersteuning. Gaat het daarbij alleen om financiële ondersteuning? Wordt de VVJ dan door de lokale besturen niet vergoed voor de geboden ondersteuning?

3. Tussenkomst van Imade Annouri

Imade Annouri stelt vast dat alle sprekers het hebben over een ambitieus plan. Het is echter nog niet duidelijk hoe men de diverse doelstellingen in dit plan wil realiseren. Hij vindt het positief dat de vraag gesteld is om dit plan te bespreken in alle commissies. Ook de vraag naar monitoring is volgens hem terecht.

Hij sluit zich aan bij de opmerking van Uit De Marge over buurtsport. Zijn fractie heeft aan de minister van Sport gevraagd om daaraan de nodige aandacht te blijven besteden.

Hij vraagt aan alle sprekers om binnen het JKP twee prioriteiten aan te brengen. Als diverse sprekers het dan over bepaalde prioriteiten eens zijn, dan is dat een duidelijk teken. Hij is blij dat de verschillende sprekers aandacht hebben gevraagd voor kansengroepen. De minister heeft gezegd dat hij veel belang hecht aan diversiteit. Hij vindt het positief dat diversiteit en gelijke kansen in integratie worden gezien als hetzelfde verhaal.

Jongeren worden vandaag de dag blootgesteld aan heel veel informatie via internet en sociale media en ze weten niet altijd hoe ze daarmee moeten omgaan. Hij vraagt zich af of het JKP hieraan niet wat meer aandacht zou moeten besteden.

4. Tussenkomst van Tine Soens

Tine Soens leest in het advies van de Vlaamse Jeugdraad dat de operationele doelstellingen niet voldoende zijn om de strategische doelstellingen te realiseren. Ze stelt vast dat het JKP sterk geïnspireerd is op het regeerakkoord en op de beleidsnota's. Nieuwe en gedragen actievoorstellen van de werkgroepen werden soms genegeerd. Ze vraagt zich af waarom bepaalde voorstellen weerhouden werden en andere niet? De verwijzing naar kinderrechten en naar de opmerkingen van de VN hebben geen enkele link met de vermelde acties. Ze lijken wel achteraf toegevoegd te zijn. Ze is het eens met de opmerking dat een procesevaluatie noodzakelijk is. De integratie van het Vlaams Actieplan Kinderrechten in het JKP

is volgens de Vlaamse Jeugdraad een maat voor niets. Bij de vraag of het JKP als instrument nog nuttig is, bedenkt ze dat niet het proces van de werkgroepen het probleem is, maar de politieke vertaling ervan. Ze betwijfelt of dit een coherent plan is.

Ze sluit zich aan bij de opmerking van Imade Annouri dat het plan focus mist. Welke prioriteiten zijn er volgens de sprekers en wie moet die prioriteiten opstellen? Is dat een taak van de politiek of kan de sector zelf ook een rol spelen? Het JKP gaat vooral over het lokale jeugdbeleid, maar toch worden de gemeenten niet betrokken bij dit plan. Hoe zou de VVJ dat willen oplossen?

Vindt het KRC de integratie van het Vlaams Actieplan Kinderrechten in het JKP een goede zaak? Zullen de rechten van kinderen en jongeren niet ondergesneeuwd raken gezien de veelheid van acties en plannen?

5. Tussenkomst van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts gaat ervan uit dat bepaalde discussies zullen worden gevoerd in de daartoe bevoegde commissies. Deze commissie kan echter een soort van controlerende rol spelen. De minister van Jeugd moet een belangrijke rol spelen binnen de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Jeugdraad heeft in de toelichting gevraagd om betrokken te worden bij de evaluatie van het JKP. Ze stelt vast dat er heel wat plannen zijn: behalve het JKP is er ook de beleidsnota en de beleidsbrief. Ze vraagt zich echter af voor wanneer de actie is en hoe die er zal uitzien. Ze wil het JKP zeker niet overboord gooien, maar denkt dat efficiëntiewinsten mogelijk zijn. Misschien moet de vorm worden aangepast. Ze wil weten welke elementen van het plan zeker behouden moeten blijven. Ze sluit zich aan bij de opmerking dat het gaat om een breed plan met onvoldoende focus en bij de vraag naar prioriteiten.

De Vlaamse Jeugdraad vraagt zich af of de integratie van de kinderrechten een maat voor niets is geweest. Hoe bekijkt het KRC het integratieproces? Vertoont het plan bepaalde leemtes vanuit het oogpunt van de kinderrechten? Wat is er nodig om de kinderrechten op de agenda te plaatsen?

6. Tussenkomst van Simon Kenens, medewerker, en Dries De Smet, coördinator, Vlaamse Jeugdraad

Simon Kenens merkt op dat het decreet Jeugd- en Kinderrechtenbeleid bepaalt dat het JKP besproken moet worden in het parlement. Hij betreurt dan ook dat de minister niet aanwezig is om te antwoorden op de vragen en opmerkingen.

Hij verduidelijkt de gehanteerde werkwijze voor de totstandkoming van het JKP. In het begin van het proces werd er aan kinderen en jongeren gevraagd om tien prioriteiten te formuleren. Via een participatief proces werd er binnen die prioriteiten een verdere focus aangebracht. Daar kunnen experten nieuwe acties uit putten. Vanaf dat punt wordt een politieke behandeling nodig. Hij sluit zich aan bij de opmerking van Tine Soens dat het niet de bedoeling kan zijn om alle beleidsnota's in te schuiven in het plan. De Vlaamse Jeugdraad is bereid om aan de minister te zeggen wat voor hen de belangrijkste prioriteiten binnen dit plan zijn. De Vlaamse Jeugdraad heeft nog geen feedback gekregen over zijn advies, hoewel dat decretaal voorgeschreven is.

Naar aanleiding van de vraag om prioriteiten, verwijst hij in de eerste plaats naar het lokale informatiebeleid. Er wordt bespaard bij de JIP's en de JAC's, bij de Ambrassade en bij de VVJ. Eventuele problemen zouden moeten worden opgevangen door de Huizen van het Kind. Dan moet men daar ook op inzetten.

Een tweede prioriteit is het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten' dat door diverse sprekers vermeld werd. Dat is echter geen alternatief voor het decreet Lokaal Jeugdbeleid.

De evaluatie is een taak is van het parlement. De organisaties zullen echter altijd ter beschikking staan om vragen van de parlementsleden te beantwoorden. De Vlaamse Jeugdraad zal een tussentijds advies opmaken over het JKP.

Inzake de vrijetijdsparticipatie maakt hij een onderscheid tussen de professionele organisaties en het lokale vrijwillige jeugdwerk. Voor vrijwilligers is het moeilijk om mee te zijn met alle administratieve rompslomp die komt kijken bij het gebruik van de UITPAS. Hij merkt op dat de subsidiëring in bepaalde steden en gemeenten gekoppeld is aan het bereiken van een bepaald aantal maatschappelijk kwetsbare jongeren die gebruik maken van de vrijetijdspas. Voor de jonge vrijwilligers is het gemakkelijker om bij de eigen koepel middelen te vragen. Veel organisaties hebben namelijk eigen solidariteitsmiddelen om groepen met veel maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren te ondersteunen.

De contacten tussen de verschillende generaties zou hij willen bevorderen door een samenwerkingsverband tussen het sociaal-cultureel werk en het jeugdwerk binnen de lokale besturen. Samen met het KRC heeft hij al een voorstel in die zin geformuleerd. Als de band tussen de Vlaamse overheid en het lokale niveau doorgeknipt wordt, kan de Vlaamse overheid natuurlijk minder wegen op het lokale beleid.

Dries De Smet voegt toe dat de Vlaamse Jeugdraad zich niet zozeer bedreigd voelt door het burgerkabinet als wel gepasseerd. De raad vindt het vooral belangrijk om erkend te worden in zijn rol. Ondertussen heeft de organisatie wel een uitnodiging ontvangen voor een bespreking op het kabinet en dat is een goede zaak.

De Vlaamse Jeugdraad benadrukt dat zijn input niet verloren mag gaan. Als er naast de verkozen Vlaamse Jeugdraad ook een burgerkabinet is, dan zal de minister kunnen kiezen met welke standpunten hij rekening houdt. Dat betreurt hij. Een eventueel burgerkabinet kan zich beter buigen over het jeugdwerk in het algemeen dan over het thema diversiteit. Het is immers nog niet duidelijk wat de minister verstaat onder diversiteit. Hij vindt het positief dat een aantal parlementsleden de krasse uitspraak van de Vlaamse Jeugdraad opgepikt heeft.

De integratie van de kinderrechten in het JKP is op zich een goede zaak, maar een koppeling is onvoldoende.

Het thema jongeren en media is momenteel geen prioriteit. Hij zou het dus ook niet toevoegen als prioriteit. De Vlaamse Jeugdraad wil dat thema eerst grondig verkennen vooraleer er eventueel een prioriteit van te maken.

Binnen het huidige JKP is vooral het participatieve proces heel positief geweest. Het is belangrijk om de kinderen en de jongeren, de sectororganisaties en de VLJR nauw te blijven betrekken bij het bepalen van de prioriteiten.

7. Tussenkomst van Kaï Van Nieuwenhove

Kaï Van Nieuwenhove is vandaag niet naar het parlement gekomen met een vraag om middelen. Nu hem daarover een vraag wordt gesteld, gaat hij daar wel op in. Zijn opmerkingen gingen vooral over de inhoud en over personeel. Uiteindelijk gaat het dan toch over de middelen. Vijftig percent van de middelen van de VVJ is afkomstig van de lokale besturen en vijftig percent van de Vlaamse overheid. De VVJ heeft al herhaaldelijk geprobeerd om een nog groter aandeel van zijn middelen te halen bij de lokale besturen. De lokale besturen besparen niet op de VVJ in tijden van crisis. Ze betalen voor lidmaatschap en voor initiatieven zoals de jeugdraad en de jeugd-

dienst. De ondersteuning van de schepenen is een gezamenlijke opdracht van de VVJ en de VVSG. De lopende beheersovereenkomst van de VVJ met de Vlaamse overheid werd in januari 2015 aangepast. Dit resulteerde in een besparing van 12,5 percent op de basisdienstverlening. De ondersteuning van de kindvriendelijke steden en gemeenten werd toegevoegd aan de beheersovereenkomst. De VVJ heeft dit label zelf uitgebouwd en nam deze rol dan ook met graagte op. Ze betreurde echter dit te moeten doen met minder middelen. Op dit ogenblik kan de VVJ 0,5 vte vrijmaken voor de ondersteuning van de kindvriendelijke steden en gemeenten. Dat komt bovenop de bijdragen van de gemeentebesturen die zelf ook betalen voor de begeleidingen. Die ondersteuning impliceert de jurywerking waarbij UNICEF, de kinderrechtencommissaris, de Vlaamse overheid, Demos en de VVSG betrokken zijn. Behalve de startbeoordeling van het label, heeft de jury op geregelde tijden een terugkeeropdracht om te checken of het label nog gerechtvaardigd is. Een tweede opdracht is de internationale afstemming, op basis van UNICEF-standaarden. Verder zijn er nog de helpdeskvragen, de plaatsbezoeken bij de opstart van nieuwe trajecten en het opzetten van uitwisselingen met diverse kindvriendelijke steden en gemeenten. Op dit ogenblik lukt dat nog met 0,5 vte. Als er veel meer kindvriendelijke steden en gemeenten komen, zal dat echter niet meer lukken. Bepaalde steden en gemeenten menen nu al dat een te groot deel van de basisdienstverlening moet wijken voor de ondersteuning van kindvriendelijke steden en gemeenten.

De spreker heeft nog niet echt nagedacht over de vraag hoe de lokale besturen in de toekomst moeten betrokken worden bij het JKP. Hij weet wel dat men dit niet moet doen met de invoering van diverse nieuwe decreten. Hij hoopt dat men zich zal beperken tot het decreet Kinderopvang en andere welzijnsdecreten. Een basishouding van partnership is voor hem heel belangrijk, naast de intrinsieke wil van steden en gemeenten om mee te werken aan een goed beleid.

8. Tussenkomst van Jan Deduytsche

Jan Deduytsche denkt dat men de term 'allochtone jeugdbeweging' voldoende ruim moet bekijken. De voorbije decennia zijn er binnen de allochtone gemeenschappen tal van lokale organisaties en verenigingen voor jongeren gegroeid. Aanvankelijk werden ze omschreven als zelforganisaties van jongeren, maar vandaag zijn ze op zoek naar een plek onder andere koepels. Sommige organisaties profileren zich als een jeugdbeweging, andere als een jeugdhuis en nog andere, die zich richten tot een specifieke doelgroep, horen bij het lokaal jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare jongeren. Hij denkt niet dat men schrik moet hebben van deze organisaties. De vrijheid van vereniging is een grondrecht. Binnen verenigingen zoeken mensen altijd naar dingen die ze delen in hun identiteit. De herkomst kan daarbij een rol spelen. Binnen dat ruimere beleid moet men een onderscheid maken tussen mainstreamorganisaties die de grootste groepen van de bevolking bereiken, en organisaties voor specifieke doelgroepen. Hij geeft het voorbeeld van KVLV, dat destijds bedoeld was voor een bevolkingsgroep met een specifiek profiel, maar intussen geëvolueerd is naar een mainstreamorganisatie. De samenleving wordt diverser en daarom moet het beleid ook streven naar meer diverse mainstreamorganisaties. Initiatieven voor specifieke doelgroepen moeten echter mogelijk blijven. Allochtone jeugdorganisaties kunnen nodig zijn voor mensen die zich willen verenigen rond bepaalde aspecten van hun identiteit. Van daaruit kunnen ze bruggen slaan naar mainstreamorganisaties. Hij pleit dus voor een erkenning van het allochtone jeugdwerk als jeugdwerk. Tegelijkertijd moet men het mainstreamjeugdwerk sensibiliseren voor bepaalde evoluties in de maatschappij. Men mag echter geen onrealistische dingen opleggen. Men moet altijd kijken naar de context waarin een organisatie opereert.

Uit De Marge vindt dat het duaal leren tegemoet komt aan de noden van een groot aantal jongeren die niet goed gedijen binnen het gewone onderwijssysteem. Er is

echter een schrijnend tekort aan stageplaatsen. Daarom moet de overheid diverse sectoren mobiliseren. Het duaal leren staat vaak aan het einde van het watervalsysteem. Het omvat slechts een beperkt aantal functies, binnen de administratie en het onderhoud. Het gaat vaak om richtingen die weinig mogelijkheden bieden om bij te leren of om te werken. De jongeren zijn vragende partij voor een grotere verscheidenheid van richtingen. Hij merkt ook nog op dat de jongeren die zelf een stageplaats vinden, beter vergoed worden dan de jongeren die een stageplaats vinden via de school. Dat wordt als onrechtvaardig ervaren. Op zich is het duaal leren dus een goede zaak, maar nu schiet het systeem tekort.

Een integrale kijk op jongeren is zeker belangrijk, maar dat zou eigenlijk tot het algemeen beleid moeten behoren. Een JKP dat reliëf maakt, zou moeten inspelen op die dingen waaraan er nu een grote nood bestaat. Hij vraagt dus een betere focus. Tijdens de participatieprojecten wordt er vooral gefocust op onderwijs en werk. Beide elementen worden vaak in een adem genoemd. De schoolloopbaan is immers vaak bepalend voor de latere onderwijsloopbaan, al blijven de jongeren achteraf hun grenzen verleggen, de een al wat meer dan de ander. Ook de manier waarop er met de jongeren wordt omgegaan, is belangrijk. Voor de maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren geldt dat nog meer dan voor de anderen. Een tweede belangrijk item is vrije tijd. Vlaanderen beschikt over een uitgebreid aanbod aan jeugdwerk. Kinderen en jongeren moeten hun vrije tijd kunnen beleven op een manier die aansluit bij hun leefwereld. Daarom moet ook het doelgroepspecifieke jeugdwerk worden ondersteund. De jongeren vangen geruchten op dat de jeugdwerking niet langer zal ondersteund worden omwille van besparingen. Ze zijn daarmee bezig. Vrije tijd gaat echter niet alleen over jeugdwerking, maar ook over rondhangen, op straat op een bankje zitten met vrienden. Zowel autochtone als allochtone jongeren vertellen over identiteitscontroles die vaak zonder objectieve aanleiding worden gehouden. Daarbij worden ze aangesproken op een deel van hun identiteit dat ze soms niet zelf in de hand hebben. Daarom moet men inzetten op de relatie tussen jongeren en de politie.

9. Tussenkomst van Bruno Vanobbergen

Bruno Vanobbergen zal een aantal vragen samen behandelen. Het decreet reikt een aantal pistes aan voor de structuur van het plan. Het vertrekt van vier principes: diversiteit, participatie, ruimte en ontwikkelingskansen. Het Kinderrechtenverdrag besteedt aandacht aan de verschillende domeinen waarop kinderen en jongeren actief zijn. Als men beide combineert, kan men een interessante matrix uitwerken. Het plan mag niet al te specifiek worden. Men moet wel op zoek naar een verdere operationalisering. In de jaarlijkse beleidsbrieven zou men bijvoorbeeld een plek kunnen reserveren voor het bredere kader van het JKP. Zo zou het plan uitgebreid geëvalueerd kunnen worden. Misschien kan men daar ook gemakkelijker budgetten aan koppelen.

Men zou de dynamiek die aanwezig is bij het opstellen van het plan kunnen meenemen tijdens de uitvoering ervan. Wellicht zou het zinvol zijn om bij de opmaak van het plan te kunnen overleggen met vertegenwoordigers van de verschillende kabinetten en niet alleen met de administraties.

Verschillende kinderrechtenactoren hebben enkele maanden geleden de leerkrachten bevraagd over de mogelijke betekenis van kinderrechteneducatie. Het onderwijs is bereid om hiervan werk te maken. Dit kan gekoppeld worden aan de eindtermen. De onderwijsmensen hebben wel vragen bij de concrete aanpak. Een sterkere ondersteuning is dan ook noodzakelijk. De kinderrechteneducatie mag echter niet beperkt blijven tot het onderwijs. De publieke ruimte is bijvoorbeeld een typische plek waar generaties elkaar ontmoeten en waar ze soms met elkaar in conflict raken. Men moet op zoek gaan naar mogelijkheden om de verschillende generaties bij elkaar te brengen. Het zou mogelijk moeten zijn om een vertegenwoordiger van

de lokale seniorenraad te betrekken bij de jeugdraad en omgekeerd. Zo kan men verschillende generaties bij elkaar te brengen vooraleer er een conflict ontstaat.

Hij erkent dat de media een belangrijk thema vormen dat onvoldoende aan bod komt. Op dit ogenblik is het KRC samen met de Raad voor de Journalistiek een nieuwe richtlijn aan het uitwerken voor journalisten die geregeld met minderjarigen werken. Dat kan misschien opgenomen worden in een volgend JKP.

Bart Caron, voorzitter, dankt de sprekers voor hun interessante toelichtingen.

Bart CARON,
voorzitter

Miranda VAN EETVELDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media
JAC	jongerenadviescentrum
JIP	Jongereninformatiepunt
JKP	Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan
JoKER	jongeren en kindeffectrapport
KRC	Kinderrechtencommissariaat
KVLV	Katholiek Vormingswerk van Landelijke Vrouwen
UNICEF	United Nations Convention on the Rights of the Child
VN	Verenigde Naties
vte	voltijdequivalent
VVJ	Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten